

**XVII међународни научни скуп Правнички дани –
„Проф. др Славко Царић“
„УЛОГА ДРЖАВЕ И ПРАВА У XXI ВЕКУ“**

**XVII international scientific meeting Legal days –
"Prof. Slavko Carić, PhD"
"THE ROLE OF THE STATE AND LAW IN THE 21ST CENTURY"**

Универзитет Привредна академија у Новом Саду
Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду
The University of Business Academy in Novi Sad
The Faculty of Law for Commerce and Judiciary in Novi Sad

Нови Сад, 25. септембар 2020.
Зборник радова са XVII међународног научног скупа
Правнички дани – „Проф. др Славко Царић“
„УЛОГА ДРЖАВЕ И ПРАВА У XXI ВЕКУ“
25. септембар 2020. године у Новом Саду,
у организацији Универзитета Привредна академија у Новом Саду
Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду

Издавач:

Универзитет Привредна академија у Новом Саду
Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду
Гери Кароља бр. 1, телефон: 021/ 400 - 499
Web: www.pravni-fakultet.info

Рецензенти:

Др Мирко Кулић,
редовни професор

Др Ненад Аврамовић,
редовни професор

Др Милош Марковић,
редовни професор

Др Предраг Мирковић,
ванредни професор

Др Јелена Матијашевић-Обрадовић,
ванредни професор

Др Дарко Голић,
ванредни професор

Др Маријана Младенов,
доцент

Др Ненад Бингулац,
доцент

Др Јоко Драгојловић, доцент
доцент

За издавача:

Др Мирко Кулић, редовни професор

Уредник:

Др Мирко Кулић, редовни професор

Штампа:

Мала Књига, Нови Сад

Тираж:

200

ISBN 978-86-6019-104-7

Научни одбор:

ПРОФ. ДР МИРКО КУЛИЋ – председник Научног одбора

Декан Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР МАРИЈАНА ЦАРИЋ

Председник Савета Универзитета Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР МАРКО ЦАРИЋ

Ректор Универзитета Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР НЕНАД АВРАМОВИЋ

Шеф Привредноправне и међународноправне катедре на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР МИЛАН ПОЧУЧА

Продекан за науку и развој и шеф Грађанскоправне катедре на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР МАРИЈАНА ДУКИЋ МИЈАТОВИЋ

Редовни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ЕМЕРИТУС ДР АЛЕКСАНДАР РАДОВАНОВ

Професор Емеритус Универзитета Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ДУШАНКА БУРЂЕВ

Редовни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР ЦАТИЕВ

Шеф катедре кривичноправних наука Руске академије за адвокатуру и нотаријат | Руска Федерација

ПРОФ. ДР НЕДЕЉКО СТАНКОВИЋ

Ректор Европског универзитета Kallos Тузла | Босна и Херцеговина

ПРОФ. ДР МАРТА ГЕРЕГ

Декан Правног факултета у Сегедину | Мађарска

АКАДЕМИК ДР БРАНКО ВУЧКОВИЋ

Председник Основног суда у Котору | Република Црна Гора

АКАДЕМИК ДР ВЕСНА ВУЧКОВИЋ

Судија Врховног суда Црне Горе | Република Црна Гора

АКАДЕМИК DR WOLFGANG ROHRBACH

St. Elizabeth University of Health and Social Sciences | Austrija

ПРОФ. ДР РУДИКА ГМАЈНИЋ

Професор на Медицинском факултету у Осијеку и члан Хрватске академије медицинских наука | Република Хрватска

ДОЦ. ДР ЈАН ЈАНАЋ

Доцент на Факултету за менаџмент Универзитет Коменски Братислава | Република Словачка

ДОЦ. ДР БРАНИСЛАВ ДУДИЋ

Доцент на Факултету за менаџмент Универзитет Коменски Братислава | Република Словачка

ПРОФ. ДР НЕЂО ДАНИЛОВИЋ

Редован професор Универзитет Никола Тесла у Београду и председник међународног удружења методолога друштвених наука у Београду | Република Србије

ПРОФ. ДР НИКОЛА ПУВАЧА

Продекан за међународну сарадњу, ванредни професор и научни сарадник на Факултету за економију и инжењерски менаџмент Универзитета Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ДОЦ. ДР АЛБИНА АБИДОВИЋ

Доцент на Европском универзитету Kallos Тузла | Босна и Херцеговина

ПРОФ. ДР МИЛАН ЧАМПА

Ванредни професор на Факултету за здравствену негу Универзитета Ново Место | Република Словенија

ПРОФ. ДР СИМЕОН ГЕЛЕВСКИ

Професор у пензији на Правном факултету у Скопљу | Северна Македонија

PROF. DR ALEXIOS PANAGOPOULOS

University neapolis paphos Cyprus master studys in public law and administration | Kiparska Republika

ПРОФ. ДР ЗОРАН ПАВЛОВИЋ

Шеф кривичноправне катедре на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР КОЗАР

Ванредни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР МИЛОШ МАРКОВИЋ

Редовни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ДАРКО ГОЛИЋ

Ванредни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ЈЕЛЕНА МАТИЈАШЕВИЋ ОБРАДОВИЋ

Ванредни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ПРЕДРАГ МИРКОВИЋ

Продекан за наставу и ванредни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија
Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ПРОФ. ДР ВЛАДИМИР МЕДОВИЋ

Ванредни професор на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ДОЦ. ДР САЊА ШКОРИЋ

Доцент на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

ДОЦ. ДР МАРИЈАНА МЛАДЕНОВ

Продекан за међународну сарадњу и доцент на Правном факултету за привреду и правосуђе, Универзитет Привредна академија у Новом Саду | Република Србија

Организациони одбор:

ДОЦ. ДР ЈОКО ДРАГОЈЛОВИЋ - председник Организационог одбора

ДОЦ. ДР ЈЕЛЕНА СТОЛШИЋ- ДАБЕТИЋ

ДОЦ. ДР НЕНАД БИНГУЛАЦ

ДОЦ. ДР НЕНАД СТЕФАНОВИЋ

ДОЦ. ДР МАРКО СТАНКОВИЋ

ДОЦ. ДР ДАЛИБОР КРСТИНИЋ

ДОЦ. ДР МАЈА СУБОТИН

МСР ИСИДОРА МИЛОШЕВИЋ

МСР ТАЊА ПРАШТАЛО

МСР СТЕФАН ДИТРИХ

МСР МАРА ДЕСПОТОВ

МСР ДИЈАНА БОРЕНОВИЋ

Секретар:

МСР ТАЊА ПРАШТАЛО, асистент

Dr Marko Stanković, docent

*Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu
e – mail: marko.stankovic@pravni-fakultet.info*

Dr Sanja Maksimović, docent

*Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu
e – mail: sanja.m03@gmail.com*

Msr Tanja Praštalo, asistent i doktorand

*Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu
e – mail: tanja.prastalo@pravni-fakultet.info*

UREDOST DOSTAVLJANJA ELEKTRONSKIH DOKUMENATA U PARNIČNOM POSTUPKU

Apstrakt:

Usled tehnološkog razvoja, u svim aspektima društva, stvara se potreba za upotrebom i primenom informacionih tehnologija. Pravosuđe, takođe, prateći savremene načine komuniciranja i dostavljanja, uvodi i elektronski način komuniciranja između samih organa, tako i između stranaka i suda. Dostavljanje se više ne mora vršiti samo fizičkim putem, dostavljanjem podnesaka putem sudskog dostavljača ili pošte. Postoji dostavljanje podnesaka elektronskim putem, putem elektronske pošte. Međutim, da bi dostavljanje bilo uredno, elektronska pošta mora da sadrži elektronski potpis lica koji šalje dokumenta, a problem se javlja u dokazivanju kvalifikovanog elektronskog potpisa pošiljaoca. Postavlja se pitanje kakav stav zauzeti i kako postupati sa predmetima u vezi sa neurednim dostavljanjem podnesaka sudu u pogledu nedosuđenih troškova u parničnom postupku i drugih podnesaka, a koji su dostavljani elektronskim putem i nisu imali kvalifikovani elektronski potpis pa sudovi te podneske nisu uzimali u razmatranje.

Ključne reči: *urednost podneska, dostavljanje, elektronski potpis, parnica*

Uvodna razmatranja

Uporedo sa razvojem digitalnih informacionih tehnologija javlja se potreba razvoja i pronalaženja načina opštenja sa sudom kao i načinima dostavljanja dokumenata. Zakon o parničnom postupku propisuje da se dostavljanje dokumenata može vršiti neposredno sudu, preko pošte, preko lica registrovanih za obavljanje poslova

dostavljanja, lica zaposlenog u sudu, drugih državnih organa, lica sa javnim ovlašćenjima ili drugih lica određenih posebnim propisima, na način propisan ovim zakonom.⁴⁶² Već u sledećem članu 129 ZPP⁴⁶³, normirano je da se dostavljanje može vršiti i elektronskim putem u skladu sa posebnim propisima. Dostavljanje tim putem se smatra izvršenim pod uslovom da je takvim načinom dostavljanja moguće da se obezbedi povratni podatak da je lice primilo pismeno. Potvrda o prijemu pismena dostavljenog elektronskim putem predstavlja odštampani elektronski zapis o danu i času kada je uređaj za elektronski prenos podataka zabeležio da je pismeno poslato primaocu, naziv pošiljaoca i primaoca i naziv pismena.

Novi način elektronskog dostavljanja se uvodi i u Zakon o izvršenju i obezbeđenju Republike Srbije. Navodimo i ovaj postupak jer se u postupku izvršenja i obezbeđenja shodno primenjuje zakon kojim se uređuje parnični postupak za odredbe koje nisu regulisane u zakonu. U pogledu dostavljanja izvršnom dužniku, (shodno se primenjuje i na dostavljanje izvršnom poveriocu i drugim učesnicima u postupku), koji je pravno lice ili preduzetnik, pismena se dostavljaju na adresu sedišta ili adresu za prijem pošte koje su upisane u registru Agencije za privredne registre, ili drugom javnom registru, a fizičkom licu – na adresu prebivališta ili boravišta koja je upisana kod organa koji vodi evidenciju o ličnim kartama. Ako dostavljanje ne uspe, pismeno se u roku od tri dana ističe na elektronskoj oglasnoj tabli suda koji je doneo rešenje o izvršenju na osnovu izvršne ili verodostojne isprave a kada je reč o rešenju o izvršenju na osnovu verodostojne isprave, dostavljanje se ponavlja još jednom po isteku roka od osam dana od prethodnog dostavljanja, a ako na ponovljeno dostavljanje ne uspe, rešenje se u roku od tri dana ističe na elektronskoj oglasnoj tabli suda. Dostavljač ostavlja u poštanskom sandučetu izvršnog dužnika ili na drugom mestu na adresi izvršnog dužnika obaveštenje koje sadrži lično ime izvršnog dužnika, svojstvo u postupku, naznaku da će pismeno biti istaknuto na elektronskoj oglasnoj tabli suda, naziv i adresu tog suda i upozorenje da se po isteku roka od osam dana od isticanja pismena na elektronskoj oglasnoj tabli suda smatra da je dostavljanje izvršeno. Smatra se da je dostavljanje izvršeno istekom osam dana od dana isticanja pismena na elektronskoj oglasnoj tabli suda.⁴⁶⁴ U pogledu nepravilnosti, iste nisu učinjene ako je rešenje o izvršenju istaknuto na elektronskoj oglasnoj tabli suda, a prethodno je dva puta pokušana dostava, koju je izvršni dužnik odbio da primi, a isto je konstatovano na dostavnici.⁴⁶⁵ U narednom članu ZIO, normirano je da se dostavljanje između javnog izvršitelja i drugih organa može vršiti i elektronskim putem, u skladu sa pravilnikom koji donosi ministar nadležan za pravosuđe. Sud preko čije elektronske oglasne table javni izvršitelj dostavlja akte i pismena vodi posebnu evidenciju o tome kada su akt ili pismeno istaknuti na elektronskoj oglasnoj tabli i kada su skinuti s nje i o

---

⁴⁶² Zakon o parničnom postupku („Sl. Glasnik RS“ br. 72/2011, 49/2013 - odluka US, 74/2013 - odluka US, 55/2014, 87/2018 i 18/2020), (u daljem tekstu ZPP), član 128.

⁴⁶³ Član 129 ZPP.

⁴⁶⁴ Zakon o izvršenju i obezbeđenju, („Sl. glasnik RS“, br. 106/2015, 106/2016 - autentično tumačenje, 113/2017 - autentično tumačenje i 54/2019), (u daljem tekstu ZIO), član 36

⁴⁶⁵ Više: Kozar, V., Lazarević, D., (2019). Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Poslovni biro, Beograd, str. 140

tome dostavlja službenu elektronsku potvrdu javnom izvršitelju. Evidencija sadrži poslovni broj sudskog predmeta, odnosno predmeta javnog izvršitelja i ime i prezime odnosno poslovno ime, jedinstveni matični broj građana, matični broj i poreski identifikacioni broj stranaka u postupku.⁴⁶⁶

Elektronski dokument

Pojam elektronskog dokumenta je prvobitno normiran u Zakonu o elektronskom dokumentu iz 2009. godine. Ovaj zakon je stavljen van snage donošenjem Zakona o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju 2017. godine.⁴⁶⁷ U radu ga obrađujemo jer je u ovom zakonu iz 2009. detaljnije obrazložen sam pojam elektronskog dokumenta, (u važećem zakonu je normiran samo u jednoj rečenici, u članu 2 st.1 tač.4 kao elektronski dokument je skup podataka sastavljen od slova, brojeva, simbola, grafičkih, zvučnih i video materijala, u elektronskom obliku). U prethodnom zakonu je detaljnije definisan i glasi “Elektronski dokument jeste skup podataka sastavljen od slova, brojeva, simbola, grafičkih, zvučnih i video zapisa sadržanih u podnesku, pismenu, rešenju, ispravi ili bilo kom drugom aktu koji sačinje pravna i fizička lica ili organi vlasti radi korišćenja u pravnom prometu ili u upravnom, sudskom ili drugom postupku pred organima vlasti, ako je elektronski izrađen, digitalizovan, poslat, primljen, sačuvan ili arhiviran na elektronskom, magnetnom, optičkom ili drugom mediju.”⁴⁶⁸

U pogledu punovažnosti i dokazne snage elektronskog dokumenta, ista je normirana u članu 7 važećeg Zakona o elektronskom dokumentu. Normirano je da se “Elektronskom dokumentu ne može osporiti punovažnost, dokazna snaga, kao ni pisana forma samo zato što je u elektronskom obliku.” Prethodni zakon iz 2009. je isto definisao punovažnost i dokaznu snagu elektronskog dokumenta pa je u čl.4. normirao da se elektronskom dokumentu ne može se osporiti punovažnost ili dokazna snaga samo zato što je u elektronskom obliku, ali je takođe normirao i ako je propisom utvrđen pismeni oblik kao uslov punovažnosti pravnog akta, pravnog posla ili druge pravne radnje, odgovarajući elektronski dokument potpisuje se kvalifikovanim elektronskim potpisom, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski potpis. Takođe, prethodni zakon je normirao (u važećem ova odredba je brisana, ali i dalje je u pogledu pravnih poslova važeća) i slučajeve u kojima se ne primenjuju odredbe člana 4 zakona i to na: Pravne poslove kojima se vrši prenos prava svojine na nepokretnosti ili kojima se ustanovljavaju druga stvarna prava na nepokretnostima; Izjave stranaka i dugih učesnika u postupku za raspravljanje zaostavštine, formu zaveštanja, ugovore o ustupanju i raspodeli imovine za života, ugovore o doživotnom izdržavanju i sporazume u vezi sa nasleđivanjem, kao i druge ugovore iz oblasti naslednog prava; Ugovore o utvrđivanju imovinskih odnosa

---

⁴⁶⁶ Član 37 ZIO.

⁴⁶⁷ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017). (U daljem radu važeći zakon o elektronskom dokumentu)

⁴⁶⁸ Zakon o elektronskom dokumentu („Sl. Glasnik RS“, br. 51/2009), čl. 2 (U daljem radu Zakon o elektronskom dokumentu iz 2009.)

između bračnih drugova; Ugovore o raspolaganju imovinom lica kojima je oduzeta poslovna sposobnost; Ugovore o poklonu; Druge pravne poslove ili radnje, za koje je posebnim zakonom ili na osnovu zakona donetih propisa, izričito određena upotreba svojeručnog potpisa u dokumentima na papiru ili overa svojeručnog potpisa.

Sama izrada elektronskog dokumenta se vrši tako što se elektronski dokument izrađuje primenom jedne od dostupnih i upotrebljivih informaciono komunikacionih tehnologija, ako zakonom nije drugačije određeno⁴⁶⁹. Elektronski dokument koji predstavlja arhivsku građu izrađuje se u formi koja zadovoljava uslove propisane ovim zakonom za pouzdanu pripremu za elektronsko čuvanje. U pogledu forme elektronskog dokumenta⁴⁷⁰, normirano je da elektronski dokument sadrži unutrašnju i spoljnu formu prikaza. Unutrašnja forma prikaza sastoji se od tehničko-programske forme zapisivanja sadržine elektronskog dokumenta. Spoljna forma prikaza sastoji se od vizuelnog ili drugog razumljivog prikaza sadržine elektronskog dokumenta. Ako dokument sadrži elektronski potpis ili elektronski pečat, ta činjenica treba da bude jasno iskazana u spoljnoj formi elektronskog dokumenta. Ukoliko elektronski dokument sadrži elektronski potpis ili pečat fizičkog lica ili ovlašćenog lica pravnog subjekta, svaka druga forma potpisa ili pečata istog fizičkog lica ili ovlašćenog lica pravnog subjekta je izlišna.

Elektronski potpis

Važeći zakon propisuje u drugom članu, stavu prvom, tačkama od 27 do 32 šta je to elektronski potpis⁴⁷¹. Prethodni Zakon o elektronskom potpisu⁴⁷² je normirao u članu 6, da elektronski potpis može imati pravno dejstvo i može se koristiti kao dokazno sredstvo u zakonom uređenom postupku, osim kada se, u skladu sa posebnim zakonom, zahteva da samo svojeručni potpis ima pravno dejstvo i dokaznu snagu. U narednom članu, kvalifikovani elektronski potpis, mora da zadovolji sledeće uslove: 1. Isključivo je povezan sa potpisnikom; 2. Nedvosmisleno identifikuje potpisnika; 3. Nastaje

---

⁴⁶⁹ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), član 8.

⁴⁷⁰ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), član 9.

⁴⁷¹ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), u članu 2, stav 1 tačkama 27-32. normira elektronski potpis. Pa tako tačka 27 propisuje da je sredstvo za kreiranje elektronskog potpisa odnosno pečata je tehničko sredstvo (softver odnosno hardver) koje se koristi za kreiranje elektronskog potpisa odnosno pečata uz korišćenje podataka za kreiranje elektronskog potpisa odnosno pečata; 28) validacija je postupak provere i potvrđivanja ispravnosti elektronskog potpisa odnosno elektronskog pečata; 29) napredni elektronski potpis je elektronski potpis koji ispunjava dodatne uslove za obezbeđivanje višeg nivoa pouzdanosti potvrđivanja integriteta podataka i identiteta potpisnika u skladu sa ovim zakonom; 30) kvalifikovani elektronski potpis je napredni elektronski potpis koji je kreiran kvalifikovanim sredstvom za kreiranje elektronskog potpisa i koji se zasniva na kvalifikovanom sertifikatu za elektronski potpis; 31) kvalifikovano sredstvo za kreiranje elektronskog potpisa je sredstvo koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom; 32) kvalifikovani sertifikat za elektronski potpis je sertifikat za elektronski potpis koji izdaje kvalifikovani pružalac usluga od poverenja i koji ispunjava uslove predviđene ovim zakonom;

⁴⁷² Zakon o elektronskom potpisu („Sl. glasnik RS“ br. 135/2004)

korišćenjem sredstava kojima potpisnik može samostalno da upravlja i koja su isključivo pod nadzorom potpisnika;⁴⁷³4. Direktno je povezan sa podacima na koje se odnosi, i to na način koji nedvosmisleno omogućava uvid ubilo koju izmenu izvornih podataka;⁵5. Formiran je sredstvima za formiranje kvalifikovanog elektronskog potpisa;⁶6. Proverava se na osnovu kvalifikovanog elektronskog sertifikata potpisnika.⁴⁷³

Kvalifikovani elektronski potpis u odnosu na podatke u elektronskom obliku ima isto pravno dejstvo i dokaznu snagu kao i svojeručni potpis, odnosno svojeručni potpis i pečat, u odnosu na podatke u papirnom obliku.⁴⁷⁴

Pružaoци kvalifikovanih usluga od poverenja

Registar pružalaca kvalifikovanih usluga od poverenja⁴⁷⁵ se vodi kod Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija Republike Srbije. Za sada postoji 7 registrovanih pružalaca kvalifikovanih usluga od poverenja i to su: JP Pošta Srbije – Sertifikaciono telo Pošte; Privredna komora Srbije - PKS CA; MUP RS – Sertifikaciono telo MUP RS; Sertifikaciono telo Ministarstva odbrane i Vojske Srbije; Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu; E-Smart Systems DOO BEOGRAD–E-SMART SYSTEMS DOO BEOGRAD Sertifikaciono telo i Privredno društvo Halcom AD Beograd – Sertifikaciono telo Privrednog društva Halcom AD Beograd.

Kvalifikovane usluge od poverenja su: izdavanje kvalifikovanih sertifikata za elektronski potpis; usluga upravljanja kvalifikovanim sredstvom za kreiranje elektronskog potpisa; usluga validacije kvalifikovanog elektronskog potpisa; izdavanje kvalifikovanih sertifikata za elektronski pečat; usluga upravljanja kvalifikovanim sredstvom za kreiranje elektronskog pečata; usluga validacije kvalifikovanog elektronskog pečata; izdavanje kvalifikovanih elektronskih vremenskih žigova; usluga kvalifikovane elektronske dostave; usluga izdavanja kvalifikovanih sertifikata za autentikaciju veb sajtova; usluga kvalifikovanog elektronskog čuvanja dokumenata. Pružalac kvalifikovane usluge od poverenja je pravno lice ili fizičko lice u svojstvu registrovanog subjekta koje pruža jednu ili više kvalifikovanih usluga od poverenja.⁴⁷⁶

Urednost dostavljanja elektronskih dokumenata u parničnom postupku

Dostavljanje elektronskim putem sud vrši preko svog informacionog sistema na označenu elektronsku adresu adresata, s tim da sud mora da dobije povratno obaveštenje da je elektronska pošta otvorena i da je elektronskim potpisom zasvedočeno da je ona preuzeta. Dostavljanje elektronskim putem smatra se izvršenim kada je obezbeđen

---

⁴⁷³ Zakon o elektronskom potpisu („Sl. glasnik RS“ br. 135/2004), član 7

⁴⁷⁴ Zakon o elektronskom potpisu („Sl. glasnik RS“ br. 135/2004), član 10

⁴⁷⁵ Više o registru pružalaca kvalifikovanih usluga: <https://epotpis.mtt.gov.rs/registar-pruzalaca-kvalifikovanih-usluga-od-poverenja-2/#> (pristupili dana 15.06.2020.)

⁴⁷⁶ <https://epotpis.mtt.gov.rs/registar-pruzalaca-kvalifikovanih-usluga-od-poverenja-2/> (pristupili dana 15.06.2020)

povratni podatak da je lice primilo pismeno. Potvrda o prijemu pismena dostavljenog elektronskim putem predstavlja odštampani elektronski zapis o danu i času kada je uređaj za elektronski prenos podataka zabeležio da je pismeno poslato primaocu, naziv pošiljaoca i primaoca kao i naziv pismena.⁴⁷⁷ Informacioni posrednik ili pošiljalac izdaju potvrdu u elektronskom obliku o tome kada je uređaj za elektronski prenos podataka, server, zabeležio da je pismeno poslato primaocu.⁴⁷⁸ Pošto je za elektronsko dostavljanje uslov pristanak stranke ovaj način dostavljanja ne može se koristiti kada se radi o ličnom dostavljanju tužbe ili platnog naloga.⁴⁷⁹

Dostavljanje elektronskih dokumenata između organa javne vlasti i stranaka⁴⁸⁰ se vrši tako što se podnesak izrađen kao elektronski dokument fizička i pravna lica (stranke) dostavljaju organima javne vlasti putem elektronske pošte na adresu elektronske pošte koja je od strane organa javne vlasti određena za prijem elektronskih podnesaka, putem usluge kvalifikovane elektronske dostave na adresu za kvalifikovanu elektronsku dostavu koja je od strane organa javne vlasti određena za prijem elektronskih dokumenata ili drugim elektronskim putem ako je zakonom koji uređuje taj postupak predviđena mogućnost elektronskog opštenja, odnosno ako pitanje elektronske dostave tim zakonom nije drugačije uređeno. Elektronski dokument organ javne vlasti dostavlja stranci na adresu elektronske pošte, odnosno adresu za kvalifikovanu elektronsku dostavu, koja je od strane stranke određena za prijem elektronskih dokumenata ili drugim elektronskim putem, u skladu sa propisom. Dostavljanje elektronskih dokumenata između organa javne vlasti⁴⁸¹ se obavlja putem elektronske pošte, servisne magistrale organa, usluge kvalifikovane elektronske dostave ili drugim elektronskim putem, u skladu sa propisom.

Elektronski dokument koji je izvorno nastao u elektronskom obliku smatra se originalom. Elektronski dokument koji ima istovetan digitalni zapis originalnom elektronskom dokumentu smatra se originalom. Kopija elektronskog dokumenta na papiru izrađuje se štampanjem spoljne forme elektronskog dokumenta. Elektronski dokument koji je nastao digitalizacijom izvornog dokumenta čija forma nije elektronska, smatra se kopijom izvornog dokumenta.⁴⁸²

Akt koji je digitalizovan ima istu dokaznu snagu kao originalni akt ako su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi i to:

---

⁴⁷⁷ Stanković, G., (2020), Zakon o parničnom postupku, prema stanju zakonodavstva od 11.03.2020. godine, Službeni glasnik, Beograd, str.58

⁴⁷⁸ Jakšić, A., (2019). Građansko procesno pravo, Univerzitet u Beogradu, Pravni fakultet, Beograd, str. 327

⁴⁷⁹ Stanković, G., (2020), Zakon o parničnom postupku, prema stanju zakonodavstva od 11.03.2020. godine, Službeni glasnik, Beograd, str.58

⁴⁸⁰ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), član 15

⁴⁸¹ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), član 16

⁴⁸² Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), član 10

1) da je digitalizacija akta obavljena na jedan od sledećih načina, odnosno pod nadzorom:

(1) fizičkog odnosno ovlašćenog lica fizičkog lica u svojstvu registrovanog subjekta ili ovlašćenog lica pravnog lica čiji je to akt, ili

(2) lica koje je ovlašćeno za overu potpisa, rukopisa i prepisa u skladu sa zakonom koji uređuje overu potpisa, rukopisa i prepisa, ili

(3) lica koje je posebnim zakonom ovlašćeno za overu digitalizovanog akta;

2) da je istovetnost digitalizovanog akta sa originalom potvrđena kvalifikovanim elektronskim pečatom ili kvalifikovanim elektronskim potpisom lica ili lica na koga su prenete nadležnosti na osnovu kojih je akt donet. Ovlašćeno lice organa javne vlasti može u postupcima koji se sprovode u vršenju javnih ovlašćenja digitalizovati akt i overiti digitalizovani akt kvalifikovanim elektronskim pečatom organa ili svojim kvalifikovanim elektronskim potpisom, čime se potvrđuje istovetnost digitalizovanog akta sa originalnom ispravom. Digitalizovani akt koji je overen od strane organa ovog člana ima istu dokaznu snagu kao original u okviru sprovođenja tog postupka.⁴⁸³

U pogledu overe odštampanog primerka elektronskog dokumenta, odštampani primerak elektronskog dokumenta ima istu dokaznu snagu kao originalni akt, ako su kumulativno ispunjeni sledeći uslovi i to:

1) da je štampanje elektronskog dokumenta izvršeno pod nadzorom:

(1) fizičkog lica, ovlašćenog lica fizičkog lica u svojstvu registrovanog subjekta, odnosno ovlašćenog lica pravnog lica čiji je to akt, ili

(2) lica koje je ovlašćeno za overu potpisa, rukopisa i prepisa u skladu sa zakonom koji uređuje overu potpisa, rukopisa i prepisa;

2) da je istovetnost odštampanog primerka elektronskog dokumenta sa originalom potvrđena, uz naznaku da je reč o odštampanom primerku elektronskog dokumenta:

(1) svojeručnim potpisom fizičkog lica, ili

(2) svojeručnim potpisom ovlašćenog lica fizičkog lica u svojstvu registrovanog subjekta, odnosno ovlašćenog lica pravnog lica, kao i pečatom fizičkog lica u svojstvu registrovanog subjekta, odnosno pravnog lica, ako postoji zakonska obaveza da akt sadrži pečat, ili

(3) od strane lica koje je ovlašćeno za overu potpisa, rukopisa i prepisa u skladu sa zakonom koji uređuje overu potpisa, rukopisa i prepisa.

Ovlašćeno lice organa javne vlasti može u postupcima koji se sprovode u vršenju javnih ovlašćenja odštampati elektronski dokument na papiru i overiti odštampani primerak elektronskog dokumenta, pri čemu odštampani primerak elektronskog dokumenta obavezno sadrži pečat utvrđen zakonom kojim se uređuje pečat državnih i drugih organa.

---

⁴⁸³ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), član 11

Najviše nedoumica, u pogledu obezbeđenja sigurnosti elektronskog dostavljanja, za njegovu urednost potrebno je obezbediti povratni podatak da je elektronsko dostavljanje izvršeno, kao i dokaz o dostavljanju koji mora biti štampan.⁴⁸⁴ Potvrda o prijemu elektronskog dokumenta je dokaz da je taj dokument primljen od strane primaoca. Potvrdu o prijemu elektronskog dokumenta izdaje primalac elektronskog dokumenta ili pružalac usluge elektronske dostave. Potvrda o prijemu elektronskog dokumenta može biti sačinjena u formi elektronskog dokumenta. Obaveza izdavanja potvrde o prijemu elektronskog dokumenta i elementi sadržaja potvrde uređuju se propisima ili voljom stranaka, ako zakonom nije drugačije određeno.⁴⁸⁵ U prilog ovome govori i sudska praksa, pa tako je neuredan troškovnik u parničnom postupku koji je upućen elektronskim putem bez kvalifikovanog elektronskog potpisa njegovog podnosioca. Troškovnik je blagovremeno dostavljen elektronskom poštom sudu, ali nije ispunjavao uslove propisane zakonom o elektronskom dokumentu jer nije imao kvalifikovani elektronski potpis.⁴⁸⁶

Zaključna razmatranja

Elektronski način komuniciranja je sve više zastupljen, shodno razvoju informacionih tehnologija. Neminovno je da će sudski postupak prihvatiti savremene načine elektronskog komuniciranja. Kao jedan od načina dostavljanja, elektronsko dostavljanje sebi već zauzima određeni deo prostora i sve više preuzima ostale, već pomalo zastarele vidove dostavljanja. Pored bržeg i efikasnijeg načina komuniciranja, elektronsko dostavljanje predstavlja i ekonomičan način dostavljanja pa se kao takav sve više koristi među subjektima u parničnom postupku. Bilo da je dokument izrađen u štampanoj verziji, solemnizovan a kasnije i digitalizovan ili odmah u izvornoj verziji urađen elektronski, oba potpuno ravnopravno predstavljaju načine komuniciranja. Još uvek su prisutni određeni problemi oko obezbeđenja dokaza, da li je pismeno stranka primila i otvorila, pa je sporan način kako bi to bilo nesumnjivo dokazano, međutim konstatnim razvijanjem informacionih tehnologija, i ovakvi problemi će biti otklonjeni.

---

⁴⁸⁴ Poznić, B., Rakić-Vodinelić, V.,(2015), Građansko procesno pravo, sedamnaesto izmenjeno i dopunjeno izdanje, Pravni fakultet Union i Sl. glasnik, Beograd, str. 285

⁴⁸⁵ Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017), član 13

⁴⁸⁶ Sentenca iz rešenja Vrhovnog kasacionog suda Rev2 2919/2016 od 30.03.2017. godine utvrđena na sednici Građanskog odeljenja od 24.04.2018. godine preuzeta sa https://www.vk.sud.rs/sites/default/files/attachments/Urednost%20elektronskog%20dokumenta_0.pdf (pristupili dana 05.06.2020.)

*Marko Stanković, PhD, Assistant Professor
Faculty of Law for Commerce and Judiciary
University Business Academy in Novi Sad*

*Sanja Maksimović, PhD, Assistant Professor
Faculty of Law for Commerce and Judiciary
University Business Academy in Novi Sad*

*Tanja Praštalo, LL.M., Teaching Assistant and PhD student
Faculty of Law for Commerce and Judiciary
University Business Academy in Novi Sad*

REGULARITY OF SUBMITTING ELECTRONIC DOCUMENTS IN CIVIL PROCEDURE

Abstract:

Due to technological development, in all aspects of society, there is a need for the use and application of information technology. The judiciary, also following modern ways of communication and delivery, introduces an electronic way of communication between the bodies themselves, as well as between the parties and the court. Service no longer has to be done physically, by submitting submissions through a court courier or by post. There is submission of submissions electronically, by e-mail. However, for the delivery to be orderly, the e-mail must contain the electronic signature of the person sending the documents, and the problem arises in proving the sender's qualified electronic signature. The question arises as to what position to take and how to deal with cases related to improper submission of submissions to the court regarding undecided costs in civil proceedings and other submissions, which were submitted electronically and did not have a qualified electronic signature, so the courts did not consider those submissions.

Keywords: *filing order, submission, electronic signature, litigation*

L I T E R A T U R A

1. Jakšić, A., (2019). Građansko procesno pravo, Univerzitet u Beogradu, Pravni fakultet, Beograd
2. Kozar, V., Lazarević, D., (2019). Komentar Zakona o izvršenju i obezbeđenju, Poslovni biro, Beograd,
3. Poznić, B., Rakić-Vodinić, V.,(2015), Građansko procesno pravo, sedamnaesto izmenjeno i dopunjeno izdanje, Pravni fakultet Union i Sl. glasnik, Beograd,

4. Sentenca iz rešenja Vrhovnog kasacionog suda Rev2 2919/2016 od 30.03.2017. godine utvrđena na sednici Građanskog odeljenja od 24.04.2018. godine preuzeta sa https://www.vk.sud.rs/sites/default/files/attachments/Urednost%20elektronskog%20dokumenta_0.pdf (pristupili dana 05.06.2020.)
5. Stanković, G., (2020), Zakon o parničnom postupku, prema stanju zakonodavstva od 11.03.2020. godine, Službeni glasnik, Beograd,
6. Više o registru pružalaca kvalifikovanih usluga: <https://epotpis.mtt.gov.rs/registar-pruzalaca-kvalifikovanih-usluga-od-poverenja-2/#> (pristupili dana 15.06.2020.)
7. Zakon o elektronskom dokumentu („Sl. Glasnik RS“, br. 51/2009),
8. Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju ("Sl. glasnik RS", br. 94/2017),
9. Zakon o elektronskom potpisu („Sl. glasnik RS“ br. 135/2004)
10. Zakon o izvršenju i obezbeđenju, („Sl. glasnik RS", br. 106/2015, 106/2016 - autentično tumačenje, 113/2017 - autentično tumačenje i 54/2019), (u daljem tekstu ZIO),
11. Zakon o parničnom postupku („ Sl. Glasnik RS“ br. 72/2011, 49/2013 - odluka US, 74/2013 - odluka US, 55/2014, 87/2018 i 18/2020), (u daljem tekstu ZPP)

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

34"20"(082)

340.12"20"(082)

МЕЂУНАРОДНИ научни скуп Правнички дани проф. др Славко Царић (17 ; 2020 ; Нови Сад)

Улога државе и права у XXI веку : [зборник радова са XVII Међународног научног скупа "Правнички дани проф. др Славко Царић", 25. септембар 2020. године у Новом Саду] = "The role of the state and law in the 21st century" : [Proceedings of XVII International Scientific Conference Legal days - "Prof. Slavko Carić, PhD" "The role of the state and law in the 21st century" September 25th 2020. in Novi Sad] / уредник Мирко Кулић. - Нови Сад : Универзитет Привредна академија : Правни факултет за привреду и правосуђе, 2020 (Нови Сад : Мала књига). - 560 стр. ; 24 cm

Тираж 200. - Библиографија уз сваки рад.

ISBN 978-86-6019-104-7

а) Право -- 21. в. -- Зборници б) Држава -- Правна заштита -- 21. в. -- Зборници

COBISS.SR-ID 20099849